
Ierosināta lieta par normu, kas neparedzēja darba ņēmēju ar I vai II grupas invaliditāti pakļaušanu invaliditātes apdrošināšanai

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2019. gada 17. decembrī ierosināja lietu “Par likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 6. panta otrās daļas (redakcijā, kas bija spēkā no 1998. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 109. pantam”.

Apstrīdētā norma

Likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 6. panta otrā daļa (šeit un turpmāk – redakcijā, kas bija spēkā no 1998. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim): “Darba ņēmēji, kuri sasnieguši vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, un I un II grupas invalīdi ir pakļauti pensiju apdrošināšanai un maternitātes un slimības apdrošināšanai, kā arī darba negadījumu apdrošināšanai.”

Augstāka juridiska spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pants: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Satversmes 109. pants: “Ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Augstākās tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma. Augstākās tiesas izskatīšanā ir administratīvā lieta, kura ierosināta par pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējs lūdzis tam piešķirt invaliditātes pensiju. Likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 6. panta otrā daļa šajā

lietā esot piemērojama, jo no tās esot atkarīgs tas, vai pieteicējam administratīvajā lietā tiks piešķirtas tiesības uz invaliditātes pensiju.

Saskaņā ar Satversmes 109. pantu valsts rīcībai, ieviešot invaliditātes pensiju, vajagot atbilst vispārējiem tiesību principiem, tostarp tiesiskās vienlīdzības principam. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka likumdevējs, pieņemot likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 6. panta otro daļu, minēto principu nav ievērojis. Proti, likumdevējs esot bez pamatota iemesla pieņēmis tādu tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram personas ar I vai II grupas invaliditāti nevarēja būt apdrošinātas atbilstoši invaliditātes pensijas veidam un izrietoši iegūt tiesības uz invaliditātes pensiju. Līdz ar to apstrīdētā norma neatbilstot Satversmes 91. un 109. pantam.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz **2020. gada 17. februārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2020. gada 18. maijs**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētājas palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830749, 26200580